

Силабус дисципліни

СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ У СУЧАСНОМУ СПОРТІ ВИЩИХ ДОСЯГНЕНЬ

Освітній ступінь	Доктор філософії	
Галузь знань:	01 освіта	
Спеціальність	017 фізична культура і спорт	
Освітньо-кваліфікаційна програма		
Кількість кредитів	3	
Рік підготовки	II	
Семестр	III	
Компонент освітньо-наукової програми	за вибором	
Мова викладання	Українська	
Формат курсу	Денна форма навчання, заочна форма навчання	
Викладачі курсу	Задорожна Ольга Романівна , кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри теорії спорту та фізичної культури	
Контактна інформація	1. e-mail: ozadorozhna19@gmail.com веб-сайт: https://www.ldufk.edu.ua/index.php/profesorosko-vikladackij-sklad/articles/zadorozhna-olga-romanivna.html	
Опис дисципліни		
Загальна кількість годин	90	
Обсяг курсу	Денна форма навчання 30 годин аудиторних. З них: 18 годин лекцій, 12 годин семінарських занять 60 годин самостійної роботи	Заочна форма навчання 10 годин аудиторних. З них: 6 годин лекцій, 4 години семінарських занять 80 годин самостійної роботи
Мета курсу	вивчення історії та розвитку вітчизняної та зарубіжної систем підготовки спортсменів у сучасному спорті вищих досягнень, стратегій підготовки національних збірних команд до Олімпійських ігор у різних країнах світу, особливостей нормативно-правового та науково-методичного забезпечення підготовки висококваліфікованих спортсменів у різних видах спорту.	
Навчальний контент	Додаток	
Формування програмних компетентностей	<p>ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми галузі фізичної культури і спорту, у тому числі в дослідницько-інноваційній діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявної системи знань про фізичну культуру і спорт та створення нових цілісних знань та/або інноваційної професійної практики.</p> <p>ЗК. ЗК 8. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення обов'язків</p> <p>СК. СК 1. Здатність здійснювати наукове дослідження у сфері фізичної культури та спорту. СК 2. Здатність інтерпретувати фундаментальні знання сфери фізичної культури і спорту до конкретної проблемної ситуації. СК 3. Здатність визначати сучасні тенденції розвитку фізичної культури і спорту в Україні та світі. СК 4. Здатність здійснювати підготовку фахівців у сфері фізичної культури та спорту в системі вищої освіти.</p>	

	<p>СК 6. Здатність використовувати комп'ютерні технології для вирішення завдань наукового дослідження у сфері фізичної культури та спорту.</p> <p>СК 7. Здатність реалізовувати взаємозв'язок наукового знання з практикою сфери фізичної культури та спорту.</p>
<p>Літературні джерела</p>	<p>Основні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бубка С. Н., Булатова М. М., Есентаев Т. К. и др.; под ред. С. Н. Бубки, В. Н. Платонова. Менеджмент подготовки спортсменов к Олимпийским играм – К. : Олимп. лит., 2017. – 480 с. 2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 14, ст. 80). [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3808-12 3. Концепція підготовки спортсменів України до Ігор XXXII Олімпіади 2020 року у м. Токіо (Японія). Київ, 2017. 15 с. 4. Міністерство молоді та спорту України. Наказ від 15 серпня 2018 року N 3743 «Про методичні рекомендації щодо типової структури програм підготовки до Олімпійських ігор та форм звітів з їх виконання». [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3808-12. 5. Платонов В.Н. Спорт высших достижений и подготовка национальных команд к Олимпийским играм / В.Н. Платонов. – М.: Советский спорт, 2010. – 310 с.: ил. – (Спорт без границ). 6. Положення про центр олімпійської підготовки (від 7 вересня 2011 р. N 948) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/948-2011-%D0%BF 7. Стратегія формування сучасної системи олімпійської підготовки на період до 2020 року (Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 червня 2009 р. N 592-р. Пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 760 (760-2013-n) від 17.10.2013 8. Цільові комплексні програми спортсменів до Ігор XXXII Олімпіади 2020 року у м. Токіо (Японія). [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.dsmsu.gov.ua/index/ua/category/461/2020/3 9. Шинкарук О. А. Отбор спортсменов и ориентация их подготовки в процессе многолетнего совершенствования (на материале олимпийских видов спорта) / О. А. Шинкарук. – К. : Олимпийская литература, 2011. – 360 с. 10. Шкретій Ю. М. Управління тренувальними і змагальними навантаженнями спортсменів високого класу : монографія / Ю. М. Шкретій. – К. : Олімпійська література, 2005. – 234 с. <p>Допоміжні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Брискин Ю. А. Структура и содержание теоретической подготовки фехтовальщиков / Брискин Ю. А., Питин М. П., Задорожная О. Р. // Физическое воспитание студентов. – 2013. – № 4. – С. 10 – 14. 2. Бріскін Ю. Освіченість фехтувальників з теорії обраного виду спорту та олімпізму на різних етапах багаторічної підготовки / Бріскін Юрій, Пітин Мар'ян, Задорожна Ольга // Теорія та методика фізичного виховання. – 2012. – № 5. – С. 3 – 7. 3. Богуславська В., Бріскін Ю., Пітин М. Напрями застосування новітніх інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/svp_2017_2_4.pdf.

4. Bergsgard N. A. Sport Policy: a comparative analysis of stability and change / N. A. Bergsgard, B. Houlihan, P. Mangset, S. I. Nodland, H. Rommetvedt. – Elsevier, 2007. – 285 p.
5. Houlihan B. Comparative Elite Sport Development: systems, structures and public policy / eds. by B. Houlihan, M. Green. – Oxford, 2008. – 320 p.
6. Бурк В. Спорт в Китае: история развития и современное состояние / В. Бурк // Наука в олимпийском спорте. – 2014. – № 1. – С. 54-59. – Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NOS_2014_1_11
7. Вацеба О. Організаційні та програмно-нормативні засади підготовки до реалізації стратегічного національного проекту "ОЛІМПІЙСЬКА НАДІЯ – 2022" / Оксана Вацеба // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2014
8. Ву Хау Система научного и медицинского обеспечения спортсменов олимпийской команды Китая / Ву Хау // Наука в олимпийском спорте [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/NOS/2009_2/NvOS_2_2009_art_s_pdf/Art_3.pdf
9. Задорожна О. Значущість компонентів теоретичної підготовки фехтувальників на різних етапах багаторічного удосконалення / Ольга Задорожна, Мар'ян Пітин // Спортивний вісник Придніпров'я. – Дніпропетровськ, 2012. – № 1. – С. 212 - 215.
10. Задорожна О. Р., Бріскін Ю. А., Пітин М. П., Потоп В., Гращенко Ж. В., Глухов І. Г., Дробот К. В. Особливості комплектування складу учасників ігор XXXII Олімпіади 2020 у Токіо (на прикладі спортивних єдиноборств) // Український журнал медицини, біології та спорту. – М., 2020. – Том 5, №3 (25). – С. 445-450. DOI: 10.26693/jmbs05.03.445
11. Задорожна О. Р., Галан Я. П. Підходи до реалізації тактичної підготовки на різних етапах багаторічного удосконалення спортсменів у дзюдо / Задорожна О. Р., Галан Я. П. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. – К., 2019. – №9 (117). – С. 40-44.
12. Задорожна О. Результативність провідних спортсменок України у командних змаганнях із фехтування на шпагах (на прикладі сезону 2014-2015 рр.) / Задорожна О.Р., Семеряк З. С., Гошко А. Є. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. – К., 2017. – № 2(83). – С. 40-44.
13. Клешнев В. В. Модели научно-методического обеспечения подготовки элитных спортсменов [Электронный ресурс] / В. В. Клешнев // Основные функции спорта в современном обществе. – 2007. – 9 с. – Режим доступа : www.biorow.com/ru_papers_files/2007%20sport%20sci%20models.pdf.
14. Козлова Н. А. Развитие основ централизованной подготовки спортсменов в олимпийском спорте / Козлова Н. А. // Физическое воспитание студентов. – № 1. – 2012. – С. 47-49.
15. Козлова Н. А. Развитие основ централизованной подготовки спортсменов в олимпийском спорте / Козлова Н. А. // Физическое воспитание студентов. – № 1. – 2012. – С. 47-49.
16. Павленко Ю. Організація та середовище системи науково-методичного забезпечення олімпійської підготовки / Павленко Ю. // Фізична активність, здоров'я і спорт. 2011. – №4(6). – С. 34-39.
17. Рубин В.С. Олимпийские и годовые циклы тренировки. Теория и практика / В.С. Рубин — М.: Советский спорт, 2004.
18. Сітнікова Н. С. Сучасний стан фінансування Олімпійського руху в Україні [Електронний ресурс] / Н. С. Сітнікова. // Державне будівництво. – 2011. – №1. – Режим

	<p>доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2011_1_44</p> <p>19. Стратегія формування сучасної системи олімпійської підготовки на період до 2020 року (Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 червня 2009 р. N 592-р. <i>Пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 760 (760-2013-п) від 17.10.2013.</i> За матеріалами сайту www.noc-ukr.org. – 4 червня 2009.</p> <p>20. Team composition in epee fencing which accounts for sportsmen’s individual performance / Olha Zadorozhna, Yuriy Briskin, Alina Perederiy, Maryan Pityn, Oleg Sydorko // Journal of Physical Education and Sport. – Pitesti, 2018. – Art 273 pp. 1863 – 1870. DOI:10.7752/jpes.2018.s4273</p> <p>21. Zadorozhna O., Briskin Y., Pityn M., Smyrnovsky S., Semeryak Z., Khomiak I., Hlukhov I. (2020). Multi-functional technical devices for improvement and control of athletes’ preparedness in martial arts. Sport Mont, 18(1), 9-14. doi: 10.26773/smj.200202</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мультимедійне забезпечення лекцій, демонстрація відеороликів з Ігор Олімпіад та Зимових олімпійських ігор, відеофрагментів тренувань спортсменів високого класу • http://www.noc-ukr.org/ • http://www.olympic.org/ • http://www.olimparena.org/ • www.vespo.com.ua • http://www.dsmsu.gov.ua/index/ua/category/461/2020/3
Політика оцінювання	<p>Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання модульного контролю виконуються у визначені робочою програмою терміни. При виконанні завдань з порушенням графіку без поважних причин (змагання, навчально-тренувальні збори, хвороба тощо), оцінка не перевищує 75% від максимальної.</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені. При виконанні письмових робіт із використанням ідей, тверджень, відомостей надавати посилання на джерела інформації. За відсутності коректних посилань на інформаційні джерела виконані завдання не оцінюються.</p>
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, демонстрація відеороликів з Ігор Олімпіад та зимових Олімпійських ігор, інтерактивні методи (ситуаційні задачі, мозковий штурм, дискусії тощо)
Оцінювання	<p>Опитування на заняттях – 0-24 балів.</p> <p>Самостійна робота (курсовий проект):</p> <p>- «Досвід підготовки національних збірних команд в обраній країні» – 0-26 балів.</p> <p>Усний залік – 0-50 балів.</p>

ДОДАТОК
Навчальний контент

	Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1. Організаційні аспекти системи підготовки спортсменів у сучасному спорті вищих досягнень		
1	Програмно-нормативне забезпечення системи підготовки спортсменів у сучасному спорті вищих досягнень	Знати: основні поняття дисципліни; законодавчу базу розвитку системи олімпійської підготовки в Україні; стратегію формування сучасної системи олімпійської

		підготовки на період до 2020 року; стратегію розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року; базові засади, викладені в Положенні про центр олімпійської підготовки; базові засади цільової комплексної програми підготовки національних збірних команд в олімпійському та річному циклах; типову структуру програми розвитку виду спорту для державного тренера (на прикладі України).
2	Науково-методичне забезпечення системи підготовки спортсменів у сучасному спорті вищих досягнень	Знати: особливості науково-методичного забезпечення як складової системи забезпечення спортивної підготовки у сучасному спорті вищих досягнень; структуру та зміст системи науково-методичного забезпечення підготовки національних збірних команд; особливості моделей науково-методичного забезпечення підготовки висококваліфікованих спортсменів (на прикладі Австралії та Великобританії); специфіку використання сервісів для моніторингу активності спортсменів за допомогою мобільних пристроїв; особливості використання інноваційних засобів та методів підготовки спортсменів, які застосовуються національними збірними командами у різних країнах світу; напрями застосування новітніх інформаційних технологій у підготовці спортсменів високого класу.
3	Основи побудови підготовки спортсменів в олімпійських циклах	Знати: структурні елементи системи підготовки спортсменів; чинники, від яких залежать тривалість і структура багаторічної підготовки; вікові зони у процесі багаторічної підготовки (перших великих успіхів, оптимальних можливостей, підтримання високих результатів); результати, продемонстровані спортсменами високого класу у різному віці; методичні підходи до формування моделей чотирирічного олімпійського циклу підготовки; варіанти структури олімпійських циклів підготовки спортсменів у швидкісно-силових видах спорту; варіанти структури олімпійських циклів підготовки спортсменів у циклічних видах спорту; варіанти структури олімпійських циклів підготовки спортсменів у єдиноборствах та складно координаційних видах спорту; структуру і зміст заключного етапу підготовки спортсменів до головних змагань чотириріччя
Змістовий модуль 2. Особливості систем підготовки спортсменів у сучасному спорті вищих досягнень у різних країнах світу		
4	Досвід побудови олімпійської підготовки у світі у різні історичні	Знати: особливості розвитку основ централізованої підготовки в олімпійському

	<p>періоди</p>	<p>спорти у різні історичні періоди; зарубіжних центрів олімпійської спортивної підготовки і спортивної науки у різні історичні періоди; структуру і зміст системи підготовки спортсменів у спорті вищих досягнень в СРСР; особливості олімпійської підготовки спортсменів СРСР у період 1952-1968 рр.; систему підготовки радянських спортсменів до Ігор Олімпіад і Зимових Олімпійських ігор у період 1972-1992 рр.</p> <p>особливості досвіду підготовки німецьких спортсменів до Олімпійських ігор; перший успішний досвід підготовки національної команди Німеччини (30-ті рр. ХХ ст.); специфіку олімпійської підготовки спортсменів НДР у період з 1968-1988 рр.; розвиток матеріальної бази, масового дитячо-юнацького спорту, організаційного і кадрового забезпечення системи олімпійській підготовки в НДР; характерні риси системи спортивної підготовки у різних видах спорту в НДР, системи спортивних змагань у НДР.</p> <p>Особливості олімпійської підготовки національної збірної команди США у 50-70 рр. ХХ ст.; структуру і зміст системи підготовки спортсменів у США у 80-90 рр. ХХ ст.; особливості функціонування сучасних центрів олімпійської підготовки спортсменів у США.</p> <p>особливості розвитку олімпійської підготовки спортсменів у Китаї (КНР); державну підтримку спорту вищих досягнень; систему спортивних шкіл і пошук молодих талантів; характерні риси науково-методичного забезпечення і особливості національних науково-дослідних інститутів; особливості спорту вищих досягнень в Китаї; досвід олімпійської підготовки у Японії; «Золотий план Японського олімпійського комітету»; особливості організаційного та науково-методичного забезпечення олімпійської підготовки в Японії; систему олімпійської підготовки спортсменів у Республіці Корея.</p>
5	<p>Особливості сучасних систем підготовки спортсменів у різних країнах світу</p>	<p>Знати: підходи до побудови системи підготовки спортсменів у сучасному спорті вищих досягнень; особливості функціонування сучасних центрів олімпійської підготовки у різних країнах світу; специфіку науково-методичного, апаратного і медичного забезпечення спортивної підготовки в різних країнах світу; сучасні прилади та вимірювальні системи, які використовуються у спорті вищих досягнень у різних країнах світу; особливості</p>

		<p>матеріально-технічного забезпечення національних збірних команд в різних країнах світу; систему змагань і відбір до національних збірних команд в різних країнах світу; специфіку соціальної підтримки спортсменів-олімпійців в різних країнах світу.</p>
6	<p>Система олімпійської підготовки в Україні</p>	<p>Знати: проблеми вітчизняної системи олімпійської підготовки; перспективи розвитку системи олімпійської підготовки в Україні; особливості фінансування олімпійського руху в Україні; специфіку роботи центрів олімпійської підготовки в Україні; характерні риси науково-методичного забезпечення олімпійської підготовки в Україні; особливості роботи Державного науково-дослідного інституту фізичної культури і спорту; Концепцію підготовки спортсменів України до Ігор XXXII Олімпіади 2020 року у м. Токіо (Японія); структуру та зміст цільових комплексних програм підготовки спортсменів України до Ігор Олімпіад і зимових Олімпійських ігор; порядок конкурсного відбору спортсменів для комплектування складу національних збірних команд з олімпійських видів спорту, визнаних в Україні; базові засади Положення про національні збірні команди з видів спорту, визнаних в Україні.</p>